

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1995, Nr.26-578
Nauja įstatymo redakcija paskelbta: Žin., 2000, Nr.45-1289
Neoficialus įstatymo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMAS

1995 m. vasario 21 d. Nr.I-796
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija:
Nr. VIII-1683, 00.05.18, Žin., 2000, Nr.45-1289 (00.06.02)

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROJI DALIS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato kredito unijų veiklos pagrindus, narystės kredito unijoje sąlygas bei savivaldos principus, kredito unijų steigimą, veiklą, reorganizavimą ir likvidavimą, valdymą bei veiklos priežiūrą, jos narių teises ir pareigas. Šiuo įstatymu atkuriamą kooperatinio kredito sistema bei siekiama paspartinti jos plėtrą Lietuvoje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Kredito unija** - kooperatiniais pagrindais suorganizuota, fizinių asmenų ar fizinių asmenų kartu su Lietuvos Respublikoje įregistruotomis visuomeninėmis organizacijomis, profesinių sąjungų organizacijomis, religinėmis bendruomenėmis ir bendrijomis, žemės ūkio kooperatyvais savanoriškai įsteigta ir šio įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga, telkianti savo narių ir savo asocijuotų narių (toliau - narių) ir klientų pinigus narių ūkiniams bei socialiniams poreikiams, numatytiems kredito unijos įstatuose, tenkinti savitarpio paskolų teikimo būdu ir prisiimanti su tuo susijusią riziką bei atsakomybę.

2. **Kredito unijos nario pajus** (toliau - **pajus**) - vieno kredito unijos nario piniginė įmoka į kredito unijos pajinį kapitalą.

3. **Savitarpio paskolos** - iš kredito unijoje sukauptų pinigų savo nariams duodamos ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos, už kurias imamos kredito unijos valdybos nutarimu nustatyto dydžio palūkanos.

4. **Centrinė kredito unija** - kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos įsteigta ir Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga, veikianti kaip

kooperatinė bendrovė. Centrinė kredito unija atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, priima indėlius bei kitas grąžintinas lėšas ir teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę, taip pat, atlikdama Centrinės kredito unijos įstatymo jai nustatytas funkcijas bei operacijas, verčiasi kita įstatymo nustatyta veikla.

5. **Sutrikęs kredito unijos likvidumas** - būklė, kai kredito unijos likvidumas pasidaro mažesnis už nustatytą likvidumo normatyvą ir kai kredito unijos turto ir įsipareigojimų sudėtis pagal terminus artimiausiems mėnesiams iš dalies yra nesubalansuota ir gali sutrikdyti įvykdyti įsipareigojimus.

6. **Sutrikęs kredito unijos mokumas** - būklė, kai kredito unija nevykdo kapitalo pakankamumo normatyvo, taip pat kai yra požymių, kad kredito unijos turtas (grynąja verte) gali tapti mažesnis už jos balansinius ir nebalansinius įsipareigojimus.

7. **Stabilizacijos fondas** - Centrinės kredito unijos įstatymo nustatytu būdu sudarytas fondas, skirtas kredito unijų veiklos stabilumui bei tęstinumui užtikrinti ir veikiantis kaip paskutinis skolinimosi šaltinis kredito unijos sutrikusiam mokumui atkurti.

3 straipsnis. Kredito unijos statusas

1. Kredito unija yra juridinis asmuo nuo jos įregistravimo šio įstatymo nustatyta tvarka ir veikia pagal šį įstatymą, kitus Lietuvos Respublikos įstatymus bei teisės aktus ir savo įstatus.

2. Kredito unija turi savo turtą, gali savo vardu įgyti turtines bei neturtines teises ir turėti pareigas, būti ieškovė ir atsakovė teisme arba trečiųjų teisme (arbitraže).

3. Kredito unija gali būti steigiama tik neribotam laikui.

4. Kredito unija pagal savo prievoles atsako tik savo turimu turtu ir neatsako už savo narių prievoles, nesusijusias su kredito unijos veikla. Kredito unijos nariai pagal kredito unijos prievoles atsako tik savo pajumi arba ta suma, kurią privalo įmokėti už savo pajų.

5. Kredito unija neatsako už valstybės prievoles, o valstybė neatsako už kredito unijos prievoles, išskyrus atvejus, kai valstybė pati prisiima tokius įsipareigojimus.

4 straipsnis. Kredito unijos nuosavybė

Kredito unijos turtas, sukauptas iš jos narių pajų, stojamųjų mokesčių bei savo veiklos, nuosavybės teise priklauso kredito unijai.

5 straipsnis. Kredito unijos pavadinimas

1. Kredito unija privalo įregistruoti savo pavadinimą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Kredito unijos pavadinime turi būti žodžiai „kredito unija“. Pavadinimo registravimo ir dėl to kilusių ginčų sprendimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.

3. Kredito unija negali pasirinkti tokio pavadinimo, kuris tiksliai sutaptų su kitos kredito unijos ar komercinio banko, įregistruotų Lietuvos Respublikoje, pavadinimu arba būtų toks panašus, kad sukeltų painiavą.

6 straipsnis. Kitų įstatymų ir teisės aktų taikymas kredito unijų veiklai

1. Kredito unijų stojimą į Centrinę kredito uniją bei dalyvavimą jos veikloje nustato Centrinės kredito unijos įstatymas, šis įstatymas, kiti įstatymai ir teisės aktai, taip pat Centrinės kredito unijos įstatai.

2. Įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatos, kurios reglamentuoja bankų paskolas, kredito unijos nariams duodamų savitarpio paskolų santykiams taikomos tik tiek, kiek neprieštarauja šio įstatymo nuostatomis.

ANTRASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJŲ VEIKLA, KREDITO UNIJOS TEISĖS IR PAREIGOS

7 straipsnis. Kredito unijų veikla

1. Kredito unijos:

1) priima iš savo narių, kredito unijų asociacijų, Lietuvos Respublikoje įregistruotų visuomeninių organizacijų, religinių bendruomenių, profesinių sąjungų organizacijų, labdaros ir paramos fondų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir (ar) savivaldybių įgaliotų institucijų, tarptautinių ir (ar) užsienio valstybių labdaros (paramos) fondų, taip pat, iki kredito unija įstos į Centrinę kredito uniją, ir iš kitų kredito unijų, nesančių Centrinės kredito unijos narėmis, terminuotus ir neterminuotus indėlius;

2) duoda savo nariams tik kredito unijos įstatuose numatyta paskirčiai ilgalaikes ir trumpalaikes savitarpio paskolas;

3) diskontuoja, inkasuoja vekselius;

4) iki kredito unija įstos į Centrinę kredito uniją, skolina pinigus kitoms kredito unijoms, nesančioms Centrinės kredito unijos narėmis, ar kredito unijų asociacijai arba skolinasi pinigų iš kitų kredito unijų, nesančių Centrinės kredito unijos narėmis, ar kredito unijų asociacijos šio įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje numatytomis sąlygomis;

5) investuoja laisvas kredito unijos lėšas į valstybės bei Lietuvos banko išleidžiamus vertybinius popierius, jei tokia veikla numatyta kredito unijos įstatuose;

6) užsiima kita kredito įstaigoms būdinga veikla.

2. Šiame straipsnyje nustatytas operacijas bei veiklą, jei joms kredito unija yra gavusi priežiūros institucijos licenciją, gali atlikti tik šio įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito unija.

8 straipsnis. Kredito unijos teisės ir pareigos

1. Kredito unija gali:

- 1) verstis šio įstatymo 7 straipsnyje nustatyta veikla;
- 2) turėti atsiskaitomųjų ir valiutinių sąskaitų Centrinėje kredito unijoje ir bankuose nacionaline bei užsienio valiuta;
- 3) turėti savo antspaudą ir jį keisti bei naudoti savo nuožiūra;
- 4) pirkti ar kitais būdais įgyti savo veiklai turta, taip pat jį parduoti, išnuomoti, įkeisti ar kitaip juo disponuoti;
- 5) sudaryti sandorius ir prisiimti įsipareigojimus;
- 6) mokėti tantjemas kredito unijos valdymo organų nariams bei vadovams;
- 7) nustatyti atlyginimo už teikiamas paslaugas dydžius ir teikiamų paslaugų savo nariams bei asocijuotiems nariams lengvatines sąlygas (privilegijas);
- 8) nustatyti savo organizacinę struktūrą;
- 9) būti Centrinės kredito unijos steigėja bei nare;
- 10) reorganizuotis ar likviduotis šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Kredito unija gali turėti ir kitų šio įstatymo nenustatytų civilinių teisių, jeigu jos neprieštarauja šio įstatymo nuostatoms ir kitiems Lietuvos Respublikos įstatymams.

3. Kredito unijai tapus Centrinės kredito unijos nare, jos teises bei pareigas taip pat reglamentuoja Centrinės kredito unijos įstatymas.

4. Kredito unija privalo laikytis šio įstatymo nuostatų ir savo įstatų, Lietuvos Respublikos įstatymų, sudaryti sąlygas savo nariams naudotis jiems priklausančiomis teisėmis, laiku ir tinkamai vykdyti įsipareigojimus kredito unijos nariams ir tretiesiems asmenims.

5. Kredito unija privalo nustatyti savo paslapčių saugojimo tvarką.

9 straipsnis. Savitarpio paskolos paskirtis, dydis ir gražinimo užtikrinimas

1. Kredito unija duoda savo nariui ilgalaikę ar trumpalaikę paskolą kilnojamajam ar nekilnojamajam turtui, būčiai reikalingiems daiktams įsigyti, buities paslaugoms apmokėti, narių ūkinei, profesinei veiklai ar smulkiam ir vidutiniam verslui pradėti ir plėtoti bei kitai tikslinei paskirčiai, kuri yra numatyta kredito unijos įstatuose.

2. Vienam kredito unijos nariui leidžiamų duoti savitarpio paskolų suma negali viršyti dešimteriojo to nario pajaus dydžio bei 10 procentų kredito unijoje sukauptų indėlių ir kredito

unijos paimtų paskolų sumos, nustatytos paskutinio kredito unijos buhalterinio balanso pagrindu.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas apribojimas, kad savitarpio paskolos suma negali viršyti dešimteriopos to nario pajinės įmokos sumos, netaikomas kredito unijos nariui, kai paskolos išduodamos jo lavinimuisi apmokėti (išlaidoms už mokymąsi aukštosiose, specializuotose mokyklose, kursuose ir pan.) ir kai paskola yra garantuota įkeičiant kredito unijoje esantį terminuotą indėlį.

4. Paskola turi būti garantuota bent viena Lietuvos Respublikos civilinio kodekso numatyta prievolių užtikrinimo priemone: įkeitimu, hipoteka, laidavimu ar garantija.

5. Kredito unija gali suteikti savo nariui trumpalaikes paskolas, nereikalaujama jų grąžinimo garantuoti šio straipsnio 4 dalyje numatytomis priemonėmis, jei nario prašoma paskola (paskolos) ir palūkanos neviršija jo pajaus kredito unijoje dydžio. Nariui draudžiama disponuoti pajumi ar jo dalimi, ne mažesne už minėtą paskolą ir palūkanas tol, kol tokia paskola ir palūkanos bus grąžintos.

10 straipsnis. Indėlių draudimas ir kitos indėlių saugumo garantijos

1. Gyventojų indėliai kredito unijose yra privalomai draudžiami Lietuvos Respublikos gyventojų indėlių draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. Indėlių saugumo garantija taip pat yra kredito unijų narystė Centrinėje kredito unijoje, kuri atlieka savo narių kredito unijų likvidumo palaikymo ir sutrikusio mokumo atkūrimo funkcijas.

TREČIASIS SKIRSNIS KREDITO UNIJOS STEIGIMAS

11 straipsnis. Kredito unijos steigimas ir steigėjai

1. Kredito unija steigiama kaupiant jos steigimo išlaidų padengimo lėšas iš vienkartinio stojamojo mokesčio įmokų ir pajinį kapitalą - iš pajinių įmokų.

2. Kredito unijos steigėjai yra fiziniai ar fiziniai ir juridiniai asmenys, šio įstatymo nustatyta tvarka steigiantys kredito uniją. Kredito unijos steigėjais gali būti ne mažiau kaip 5 Lietuvos Respublikos fiziniai asmenys. Kiekvienas kredito unijos steigėjas kartu turi būti ir besisteigiančios kredito unijos narys.

3. Kartu su fiziniais asmenimis kredito uniją steigiančių juridinių asmenų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, skaičius turi būti mažesnis už steigėjais esančių fizinių asmenų skaičių.

4. Steigėjai sudaro kredito unijos steigimo sutartį, kurioje turi būti nurodyta:

1) steigėjai (fizinį asmenų - vardai, pavardės, o juridinių asmenų - pavadinimai) ir jų adresai;

2) kredito unijos pavadinimas;

3) kredito unijos buveinė, kuri turi būti Lietuvos Respublikoje;

4) steigėjų teisės ir pareigos steigiant kredito uniją bei atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą;

5) minimalaus piniginio pajaus dydis ir šio pajaus įmokėjimo terminai bei laikino naudojimo tvarka kredito unijos steigimo laikotarpiu;

6) stojamasis mokestis, jo įmokėjimo ir naudojimo tvarka;

7) ginčų tarp steigėjų sprendimo tvarka.

5. Steigimo sutartį pasirašo visi steigėjai. Sutartis turi būti patvirtinta notaro.

6. Steigimo sutartis, sudaryta šio įstatymo nustatyta tvarka, yra viešas dokumentas ir suteikia teisę atidaryti lėšų kaupimo sąskaitą Lietuvos Respublikoje įregistruotame banke.

7. Kredito unijos steigėjai parengia kredito unijos įstatus ir pateikia juos tvirtinti steigiamajam susirinkimui. Iki steigiamojo susirinkimo steigėjai turi užregistruoti asmenis, įmokėjusius steigiamos kredito unijos pajų, pajininkų registre.

8. Iki steigiamojo susirinkimo turi būti sukauptas minimalus pajinis kapitalas ir apmokėti ne mažiau kaip 50 asmenų pajai.

9. Iki steigiamojo susirinkimo bet kuris iš steigėjų turi teisę sudarinėti sandorius dėl steigiamos kredito unijos. Šie sandoriai kredito unijai sukuria prievolės po to, kai steigiamasis susirinkimas juos patvirtina. Jeigu susirinkimas tokių sandorių nepatvirtina, tai už prievolės, pagrįstas šiais sandoriais, atsako juos sudarę steigėjai. Steigėjo siūlymu kredito unijos steigiamasis susirinkimas gali perkelti kredito unijai prievolės, sukurtas sandoriais, kuriuos steigėjas sudarė savo vardu, ir atlyginti steigėjams kredito unijos steigimo išlaidas.

12 straipsnis. Kredito unijos steigiamasis susirinkimas

1. Kredito unijos steigėjai privalo sušaukti steigiamąjį susirinkimą ne vėliau kaip per 60 dienų nuo steigimo sutarties notarinio patvirtinimo.

2. Steigiamasis susirinkimas:

1) svarsto ir tvirtina kredito unijos įstatus;

2) renka pirmajai kadencijai kredito unijos valdymo organų narius ir revizorių, bet ne ilgiau kaip dvejims finansiniams-ūkiniais metams;

3) tvirtina steigimo ataskaitą;

4) tvirtina kredito unijos steigėjų sudarytus sandorius;

5) sprendžia kitus visuotinio susirinkimo kompetencijos klausimus.

3. Steigiamajame susirinkime turi dalyvauti ne mažiau kaip 2/3 pajininkų registre įregistruotų asmenų. Steigėjų dalyvavimas yra būtinas.

4. Steigiamajam susirinkimui pirmininkauja kuris nors steigėjas arba steigiamojo susirinkimo išrinktas pirmininkas.

5. Steigiamajame susirinkime turi būti rašomas protokolas, kuriame turi būti nurodyta: susirinkime dalyvavusių asmenų skaičius, visi svarstyti klausimai ir priimti nutarimai. Protokolą pasirašo pirmininkas, sekretorius ir vienas susirinkimo įgaliotas pajininkas. Prie susirinkimo protokolo turi būti pridedamas visų steigiamos kredito unijos pajininkų sąrašas.

6. Steigėjai ne vėliau kaip per 7 dienas nuo steigiamojo susirinkimo dienos privalo perduoti išrinktai valdybai kredito unijos steigimo dokumentus ir įgytą turtą.

7. Jeigu kredito unijos steigėjai per 60 dienų nuo steigimo sutarties notarinio patvirtinimo nesusaukia kredito unijos steigiamojo susirinkimo, tai visi pajininkai atleidžiami nuo įsipareigojimų kredito unijai ir turi teisę reikalauti, kad steigėjai grąžintų visas jų įmokas be jokių atskaitymų.

13 straipsnis. Steigimo ataskaita

Kredito unijos steigėjai privalo parengti steigimo ataskaitą ir pateikti ją tvirtinti steigiamajam susirinkimui. Ataskaitoje turi būti nurodyta:

- 1) steigimo išlaidos;
- 2) išplatintų pajų skaičius ir už juos gauta pinigų suma;
- 3) pajų, kuriuos įmokėjo kiekvienas steigėjas, dydis;
- 4) sandoriai, kuriais pagrįstas prievolės steigėjai perduoda kredito unijai;
- 5) steigimo išlaidoms padengti išmokėto atlyginimo dydis.

14 straipsnis. Kredito unijos įstatai

1. Įstatai yra teisinis dokumentas, kuriuo vadovaujasi kredito unija savo veikloje.

2. Įstatuose turi būti nurodyta:

- 1) kredito unijos pavadinimas;
- 2) buveinės adresas;
- 3) susijungimo į kredito uniją kriterijus;
- 4) veiklos pobūdis (atliekamos operacijos, teikiamų paslaugų rūšys);
- 5) narių teisės, pareigos ir atsakomybė;
- 6) priėmimo į kredito uniją, išstojimo ir pašalinimo iš jos pagrindai ir tvarka;

7) minimalus pajus, kurį turi įmokėti narys, pajaus įmokėjimo ir jo perdavimo kitų asmenų nuosavybėn tvarka. Kredito unijos įstatuose gali būti nustatytas ir maksimalus pajus, kurį leidžiama įmokėti vienam nariui;

- 8) kredito unijos lėšų panaudojimas Centrinės kredito unijos pajams įsigyti;

- 9) narių visuotinių susirinkimų kompetencija, jų šaukimo bei balsavimo juose tvarka;
- 10) stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto ir revizoriaus rinkimo tvarka ir jų kompetencija;
- 11) kapitalų sudėtis, priklausomybė ir formavimas (pajinio kapitalo dydis nenurodomas);
- 12) pelno ir nuostolių patvirtinimo tvarka, pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo tvarka;
- 13) finansinės atskaitomybės sudarymo, tikrinimo ir priėmimo tvarka;
- 14) kredito unijos reorganizavimo ir likvidavimo tvarka;
- 15) kredito unijos pranešimų skelbimo tvarka;
- 16) žinios, kurios yra laikomos kredito unijos paslaptimi.

3. Įstatuose gali būti ir kitų šiam įstatymui ir kitiems Lietuvos Respublikos įstatymams neprieštaraujančių nuostatų, reglamentuojančių kredito unijos veiklą ir nustatančių narių turtinius ir kitus santykius bei kredito unijos santykius su trečiaisiais asmenimis.

4. Kredito unijos įstatus tvirtina steigiamasis narių susirinkimas, juos keičia ar papildo tik visuotinis susirinkimas.

15 straipsnis. Kredito unijos registravimas

1. Per 4 mėnesius nuo steigiamojo susirinkimo dienos kredito unija, gavusi šio įstatymo 16 straipsnyje numatytą licenciją, turi būti įregistruota Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta komercinių bankų registravimo tvarka.

2. Jei per šio straipsnio 1 dalyje nurodytą laiką kredito unija nebuvo įregistruota, tai ji laikoma neįsteigta ir pajininkų įmokos į kredito unijos pajinį kapitalą be jokių atskaitymų turi būti sugrąžintos per 15 dienų nuo registravimui skirtą laiką pasibaigimo dienos.

3. Jei kredito unija nebuvo įregistruota dėl priežasčių, nesusijusių su kredito unijos steigėjų ar asmenų, sumokėjusių pajines įmokas, veikla, atsisakymas įregistruoti kredito uniją gali būti kredito unijos steigėjų apskūstas teismui.

4. Nuo įregistravimo dienos kredito unija gali verstis taupymo bei savitarpio paskolų savo nariams davimo veikla.

16 straipsnis. Licencija

1. Licenciją verstis taupymo ir savitarpio paskolų davimo operacijomis bei kita kredito įstaigoms būdinga veikla kredito unijai išduoda priežiūros institucija jos nustatyta tvarka.

2. Licencijai gauti kredito unija privalo pateikti priežiūros institucijai šiuos dokumentus:

- 1) pareiškimą;
 - 2) notariškai patvirtintas steigimo dokumentų kopijas;
 - 3) dokumentus, patvirtinančius, kad kredito unijos narių pradinės įmokos sumokėtos;
 - 4) priežiūros institucijos reikalaujamus duomenis apie kredito unijų steigėjus, stebėtojų tarybos ir valdybos narius;
 - 5) įstatus;
 - 6) kitus priežiūros institucijos reikalaujamus dokumentus.
3. Atsisakymas išduoti licenciją turi būti motyvuotas. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka šis atsisakymas gali būti apskūstas teismui.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

NARYSTĖ KREDITO UNIJOJE, NARIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

17 straipsnis. Nariai

1. Kredito unijos nariais gali būti šie fiziniai asmenys: Lietuvos Respublikos piliečiai, asmenys be pilietybės, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje, kitų valstybių piliečiai, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje. Kredito unijos nariais gali būti asmenys, sukakę 18 metų. Įstatuose gali būti numatyta galimybė priimti nariais asmenis nuo 16 metų, jei jie turi savarankišką pragyvenimo šaltinį.

2. Kartu su šio straipsnio 1 dalyje nurodytais fiziniais asmenimis kredito unijos nariais taip pat gali būti šie juridiniai asmenys: Lietuvos Respublikoje įregistruotos visuomeninės organizacijos, profesinių sąjungų organizacijos, religinės bendruomenės ir bendrijos, žemės ūkio kooperatyvai. Šių narių kredito unijoje negali būti daugiau ar tiek pat kaip šio straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus atitinkančių narių.

3. Asocijuotais kredito unijos nariais gali būti:

1) unijos narių fizinių asmenų Lietuvos Respublikoje įregistruotos individualios (personalinės) įmonės, ūkinės bendrijos, žemės ūkio kooperatyvai, uždarnosios akcinės bendrovės, kurių kontrolinis akcijų paketas priklauso unijos nariui ar nariams;

2) įmonė, nurodyta šios dalies 1 punkte, jei jos darbuotojų skaičiaus metinis vidurkis neviršija 49;

3) fiziniai asmenys, gyvenantys, dirbantys arba besimokantys toje seniūnijos teritorijoje, kurioje yra kredito unijos būstinė;

4) kredito unijos nariai, neatitinkantys kredito unijos narystės kriterijų ir jos įstatuose numatytų sąlygų.

4. Asocijuotas narys privalo vykdyti visas kredito unijos nario pareigas bei prievoles ir gali naudotis visomis kredito unijos teikiamomis paslaugomis bei nario teisėmis, išskyrus teisę balsuoti, būti išrinktam į kredito unijos valdymo ir kontrolės organus. Kredito unijos

įstatuose gali būti numatyta ir kitų asocijuoto nario teisių apribojimų: nustatytas maksimalus indėlis, kurį leidžiama priimti iš vieno asocijuoto nario, apribotas pajaus ir (ar) paskolos dydis, reglamentuota indėlio ir (ar) pajaus sugrąžinimo tvarka ir kita.

5. Asocijuotų narių skaičius kredito unijoje negali viršyti narių, atitinkančių šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus narystės kriterijus, skaičiaus.

6. Minimalus kredito unijos narių skaičius, neįskaitant asocijuotų narių, yra 50 narių, įskaitant steigėjus. Sumažėjus minimaliam kredito unijos narių skaičiui bent vienu, kredito unija tolesnei savo veiklai, kol vėl bus minimalus narių skaičius, turi gauti kredito unijos veiklos priežiūros institucijos leidimą. Priežiūros institucija, atsižvelgdama į tokios kredito unijos likvidumą, gali leisti jai veikti ne ilgiau kaip 3 mėnesius arba uždrausti tokios kredito unijos veiklą.

7. Priimti naujus narius galima tik po to, kai šio įstatymo nustatyta tvarka kredito unija yra įregistruota.

8. Narystė kredito unijoje gali būti grindžiama šiais kriterijais:

1) darbas toje pačioje įmonėje, įstaigoje;

2) profesinis bendrumas;

3) priklausymas tam tikram formaliam asmenų junginiui: organizacijai, įskaitant visuomenines ir profesines, bet išskyrus politines partijas; mokymosi, etninei, kultūros, socialinei ar religinei draugijai ar bendruomenei ir pan.;

4) gyvenimas toje pačioje gyvenamojoje vietovėje - miestelyje, seniūnijos teritorijoje ar kitame savivaldybės tarybos nustatytame teritoriniame darinyje, jeigu seniūnijos teritorija nėra apibrėžta.

9. Narystės kriterijai (vienas ar keli) turi būti nurodyti kredito unijos įstatuose. Kredito unijos nariu gali tapti asmuo, atitinkantis nors vieną įstatuose numatytą kriterijų.

10. Kredito unijos nario šeimos nariai ar kartu su juo gyvenantys arba tvarkantys bendrą ūkį asmenys gali būti priimti kredito unijos nariais neatsižvelgiant į šiame straipsnyje nurodytus kriterijus, jei ko kita nenumato kredito unijos įstatatai.

11. Kredito unijos nariais norintys tapti asmenys turi pateikti raštišką prašymą kredito unijos valdybai. Prašyme nurodoma, kad jis (ji) pasižada laikytis kredito unijos įstatų, sumokėti stojamąjį mokestį, įmokėti pajų bei vykdyti ir tas kredito unijos prievoles, kurias kredito unija prisiėmė iki jam įstojant.

12. Kredito unijos nariu (asocijuotu nariu) tampama po to, kai valdyba priima sprendimą patenkinti prašymą.

18 straipsnis. Narių registravimas

1. Nariai turi būti registruojami atskiruose kredito unijos narių ir kredito unijos asocijuotų narių registruose, kuriuos tvarko valdyba. Registruose nurodoma: nario vardas ir

pavardė ar įmonės pavadinimas, asmens ar įmonės kodas, gyvenamoji vieta ir adresas ar įmonės registracijos vieta, įstojimo data, stojamojo mokesčio, pajaus sumokėjimas.

2. Kredito unijos veiklos priežiūros institucijos reikalavimu valdyba privalo pateikti kredito unijos narių sąrašą. Jei kredito unijos narių skaičius, neįskaitant asocijuotų narių, tampa mažesnis nei šio įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje nustatytas minimalus, valdyba apie tai turi pranešti priežiūros institucijai ne vėliau kaip per 10 dienų.

3. Jei kredito unijos narys prašo, jam gali būti išduodamas pažymėjimas, patvirtinantis narystę kredito unijoje ir pajaus dydį.

19 straipsnis. Kredito unijos nario teisės ir pareigos

1. Kredito unijos narys turi šias teises:

1) dalyvauti kredito unijos susirinkimuose ir balsuojant turėti tik vieną balsą. Ši teisė negalioja asocijuotiems nariams;

2) rinkti kredito unijos valdymo ir kontrolės organus ir būti į juos išrinktas. Ši teisė negalioja asocijuotiems nariams;

3) gauti informaciją apie kredito unijos veiklą, jos finansinę-ūkinę būklę ir turtą ar pareikalauti, kad kredito unija pateiktų jam susipažinti ar kopijuoti metinę bei tarpinę finansinę atskaitomybę, valdybos ataskaitas apie kredito unijos veiklą, susirinkimų protokolus, narių registrą. Kiti dokumentai gali būti nariui pateikiami, jeigu juose nėra paslapčių, kurių atskleidimas padarytų kredito unijai turtinę žalą. Atsisakyti suteikti informaciją dėl kitų priežasčių draudžiama. Atsisakymas pateikti prašomus dokumentus turi būti įforminamas raštu, jeigu to reikalauja narys. Ginčus dėl nario teisės gauti informaciją sprendžia teismas;

4) apskųsti teismui visuotinio narių susirinkimo ir valdybos nutarimus;

5) išstoti iš kredito unijos;

6) gauti nariams skirstomo pelno dalį (procentais) pagal kredito unijoje nario laikomų indėlių bei gautų paskolų dydį (apyvartą), kuri išmokama premijomis ar kitomis kredito unijos įstatuose nustatytais išmokomis;

7) gauti likviduojamos kredito unijos turto dalį, proporcingą jo pajaus dydžiui;

8) palikti testamentu savo pajų vienam ar keliems asmenims;

9) valdybos sutikimu perleisti savo pajų kitų asmenų nuosavybėn šio įstatymo 35 straipsnio 2 dalies 11 punkte nustatyta tvarka;

10) reikalauti, kad kredito unija grąžintų jo pajų ar pajaus dalį, laikydamosi 9 straipsnio 5 dalyje nustatytų apribojimų;

11) naudotis kredito unijos teikiamomis paslaugomis įstatuose nustatytais lengvatinėmis sąlygomis.

2. Kredito unijos įstatuose gali būti numatytos ir kitos nario teisės, neprieštaraujančios Lietuvos Respublikos įstatymams.

3. Kredito unijos narys neturi teisės balsuoti, kai visuotinis narių susirinkimas sprendžia jo narystės kredito unijoje klausimą, kitais įstatų numatytais atvejais, kai jis yra tiesiogiai suinteresuotas.

4. Kredito unijos narys privalo:

1) turėti kredito unijoje ne mažesnio negu šio įstatymo ir įstatų reikalaujamo dydžio pajų;

2) laiku pranešti apie savo narystės kredito unijoje pagrindo išnykimą;

3) įstatuose nurodytu laiku ir tvarka mokėti stojamąjį mokesį, pajines ir kitas tikslines įmokas;

4) laikytis įstatų, vykdyti įsipareigojimus kredito unijai, jos valdymo ir kontrolės organų nutarimus, dalyvauti kredito unijos veikloje;

5) tinkamai ir laiku vykdyti su juo sudarytas paskolų, indėlių laikymo kredito unijoje ir kitas sutartis.

5. Kredito unijos narys negali būti tuo pačiu metu kitos kredito unijos nariu, jei įstatai tai draudžia.

6. Kredito unijos valdymo ar kontrolės organų narys, išstojęs ar pašalintas iš kredito unijos, negali toliau atlikti savo funkcijų minėtuose organuose. Išstojantys nariai, kurie dirba kredito unijoje pagal darbo sutartis, gali nenutraukti darbo sutarties, jei įstatuose nenumatyta kitaip.

20 straipsnis. Narystės nutraukimas ir narystės pasibaigimas

1. Narystė kredito unijoje nutraukiama:

1) valdybai patenkinus nario prašymą išstoti iš kredito unijos;

2) nariui fiziniam asmeniui mirus arba juridinį asmenį, kuris kredito unijoje buvo nario ar asocijuoto nario teisėmis, reorganizavus ar likvidavus;

3) pripažinus narį neveiksniu Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

4) narį pašalinus;

5) tapus kitos kredito unijos nariu, jeigu kredito unijos įstatai draudžia būti nariu daugiau nei vienoje kredito unijoje.

2. Narystė kredito unijoje pasibaigia likvidavus kredito uniją.

21 straipsnis. Išstojimas iš kredito unijos

1. Kiekvienas kredito unijos narys turi teisę savo noru išstoti iš kredito unijos, pranešęs apie tai raštu valdybai ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius. Sprendimą dėl išstojimo ir atsiskaitymo su išstojančiuoju priima valdyba.

2. Išstoti galima tik pasibaigus ūkiniams metams. Valdyba gali leisti nariui išstoti ir iki ūkinių metų pabaigos, jei galima atsiskaityti su išstojančiuoju nesukeliant žalos kredito unijos interesams.

3. Jei įstatai kaip narystės sąlygą nustato narių gyvenimą toje pačioje gyvenamojoje vietovėje - miestelyje, kaime, seniūnijos teritorijoje ar, jeigu seniūnijos teritorija nėra apibrėžta, kitame savivaldybės tarybos nustatytame teritoriniame darinyje, - kredito unijos narys, išsikeliantis iš tos vietovės, apie išstojimą turi raštu pranešti valdybai.

22 straipsnis. Pašalinimas iš kredito unijos

1. Jei kredito unijos narys nevykdo savo pareigų, pažeidžia šį įstatymą ir įstatus, jis gali būti pašalintas iš kredito unijos tik visuotinio narių susirinkimo sprendimu. Iki visuotinio narių susirinkimo, kuriame bus svarstomas kredito unijos nario pašalinimo klausimas, valdyba gali sustabdyti nario teises.

2. Narys gali būti pašalintas, jeigu jam buvo suteikta galimybė kalbėti visuotiniame narių susirinkime ir jei už jo pašalinimą balsavo 2/3 susirinkime dalyvavusių kredito unijos narių.

3. Jei pašalintasis narys nesutinka su visuotinio narių susirinkimo sprendimu jį pašalinti, jis turi teisę per 3 mėnesius nuo nutarimo priėmimo dienos kreiptis į teismą dėl tokio sprendimo panaikinimo.

23 straipsnis. Atsiskaitymai su buvusiais kredito unijos nariais

1. Laikas, per kurį turi būti atsiskaitoma su išstojusiu arba pašalintu kredito unijos nariu, nustatomas įvertinus kredito unijos finansinę ir turtinę būklę (likvidumą) bei atskaičius kredito unijai priklausančias sumas. Atsiskaityti būtina ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo kredito unijos nario faktiško išstojimo ar pašalinimo dienos.

2. Pašalintas arba išstojęs iš kredito unijos asmuo nuo pašalinimo ar išstojimo momento praranda teisę naudotis kredito unijos teikiamomis paslaugomis lengvatinėmis sąlygomis.

3. Kredito unijos valdyba, saugodama kredito unijos ir jos narių interesus, per 10 dienų nuo nario išstojimo ar pašalinimo dienos turi peržiūrėti visas su juo sudarytas kredito unijos teikiamų paslaugų sutartis ir, jeigu reikia, jas nutraukti arba, jeigu kita šalis sutinka, pakeisti sutarčių sąlygas.

4. Ginčus dėl tarpusavio atsiskaitymų sprendžia teismas.

5. Mirusiam nariui priklausančios lėšos išmokamos jo įpėdiniams tokia pat tvarka kaip ir išstojimo ar pašalinimo atvejais, jeigu mirusiojo įpėdiniai nėra tos kredito unijos nariai ir neįstoja į ją šio įstatymo ir įstatų nustatyta tvarka.

6. Pripažintam neveiksniui nariui priklausančios lėšos išmokamos jo teisėtam atstovui, kai šis pateikia reikiamus dokumentus.

24 straipsnis. Įgaliotiniai

Narys, išskyrus asocijuotą narį, turi teisę įgalioti kitą asmenį balsuoti už jį narių susirinkime ar atlikti kitus veiksmus. Įgaliotinis kredito unijos narių susirinkime gali atstovauti tik vienam kredito unijos nariui. Nario įgaliojimas turi būti patvirtintas notariškai. Nario įgaliotiniu negali būti kredito unijos valdymo ar kontrolės organų narys.

25 straipsnis. Nario atsakomybė už kredito unijai padarytą žalą

1. Kredito unijos narys už kredito unijai padarytą žalą atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Narystės kredito unijoje nutraukimas neatleidžia nuo atsakomybės už kredito unijai padarytą žalą.

2. Kredito unijos narys atsako įdėto pajaus (priklausančio turto) dydžiu. Kredito unijos įstatuose gali būti nustatyta iki penkeriopo įdėto pajaus (priklausančio turto) dydžio nario atsakomybė.

PENKTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOS VALDYMAS IR VEIKLOS KONTROLĖ

26 straipsnis. Valdymo organai

1. Kredito unijos valdymo organai yra visuotinis narių susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir paskolų komitetas. Valdymo organų nariais gali būti tik pilnamečiai kredito unijos nariai bei 17 straipsnio 2 dalyje nurodytų juridinių asmenų įgalioti atstovai. Visų šių teisių neturi asocijuoti nariai.

2. Paskolų komitetas yra privalomas kredito unijos valdymo organas, kuris turi būti sudaromas neatsižvelgiant į kredito unijos narių skaičių.

3. Kredito unijos visuotiniam susirinkimui nutarus, kredito unijoje gali būti sudaryta kredito unijos administracija iš samdomų darbuotojų. Jei administracija nesudaroma, jos funkcijas atlieka kredito unijos valdyba.

27 straipsnis. Visuotinis narių susirinkimas

1. Visuotinis narių susirinkimas yra aukščiausias kredito unijos valdymo organas.

2. Tik visuotinis narių susirinkimas gali:

- 1) keisti ir pildyti kredito unijos įstatus;
- 2) tvirtinti kredito unijos steigimo ataskaitą;

3) rinkti ir atšaukti stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto narius ir revizorių, o iš jų atitinkamai - stebėtojų tarybos, valdybos ir paskolų komiteto pirmininkus;

4) priimti nutarimą pašalinti narį iš kredito unijos;

5) nagrinėti kredito unijos narių skundus ir pasiūlymus dėl stebėtojų tarybos, valdybos ir paskolų komiteto darbo;

6) nustatyti minimalaus ir maksimalaus pajaus, kurį turi įmokėti narys, dydį bei pajaus mokėjimo tvarką, tvirtinti ir keisti stojamojo mokesčio dydį;

7) nustatyti nariams duodamų paskolų tikslinę paskirtį;

8) nustatyti revizoriaus atlyginimą ir metines išmokas (premijas) iš pelno valdymo organų nariams;

9) nustatyti lėšų, kurias galima skirti finansinės atskaitomybės eksperto ar nepriklausomo auditoriaus darbui apmokėti, limitą;

10) nustatyti darbo apmokėjimo dydį ir tvarką samdos pagrindais dirbantiems kredito unijoje darbuotojams;

11) tvirtinti metinę kredito unijos išlaidų sąmatą, pagrįstą numatomų pajamų skaičiavimais;

12) tvirtinti metinę finansinę atskaitomybę, priimti nutarimą dėl pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo tvarkos;

13) nustatyti pajinio, rezervinio ir kitų reikalingų kapitalų dydžius, nutarti atlyginti konkrečius su abejotinais kredito unijos aktyvais susijusius nuostolius iš rezervinio kapitalo lėšų;

14) pritarti Centrinės kredito unijos steigimo sutarties pasirašymui ar stojimui į veikiančią Centrinę kredito uniją;

15) priimti nutarimą reorganizuoti ar likviduoti kredito uniją;

16) spręsti klausimą dėl kredito unijos įstojimo į kredito unijų asociaciją ir išstojimo iš jos;

17) įvertinti kredito unijos valdymo ir kontrolės organų ataskaitas;

18) susirinkimo metu spręsti stebėtojų tarybai pavestus klausimus, jei to prašo stebėtojų taryba;

19) spręsti kitus jo kompetencijai įstatų priskirtus klausimus.

28 straipsnis. Visuotinio narių susirinkimo šaukimo pagrindai

1. Visuotinius narių susirinkimus šaukia kredito unijos valdyba.

2. Neeilinio visuotinio narių susirinkimo šaukimo iniciatyvos teisę turi stebėtojų taryba, valdyba, paskolų komitetas ir ne mažiau kaip 1/4 kredito unijos narių, neskaitant asocijuotų narių. Neeilinis visuotinis narių susirinkimas turi būti sušauktas, jeigu:

1) kredito uniją numatoma reorganizuoti ar likviduoti;

2) kredito unija negali įvykdyti finansinių įsipareigojimų arba yra skelbiama nemokia;
3) to reikalauja iniciatyvos teisę turintys kredito unijos nariai, stebėtojų taryba, valdyba ar paskolų komitetas;

4) yra šio įstatymo 34 straipsnio 3 dalyje numatytas atvejis;

5) įsiteisėja teismo sprendimas sušaukti narių susirinkimą.

3. Kredito unijos visuotinis narių susirinkimas gali būti sušaukiamas teismo sprendimu, jeigu:

1) per 3 mėnesius nuo ūkinių metų pabaigos nebuvo sušauktas eilinis visuotinis narių susirinkimas ir dėl to į teismą kreipėsi kredito unijos narys (nariai);

2) į teismą kreipėsi neeilinio visuotinio narių susirinkimo iniciatoriai, valdybai nesusaukus tokio susirinkimo per šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatytą laiką;

3) į teismą kreipėsi kreditoriai dėl to, kad neeilinis visuotinis narių susirinkimas nebuvo sušauktas šio straipsnio 2 dalies 2 punkte numatytais atvejais.

29 straipsnis. Visuotinio narių susirinkimo kvorumas ir nutarimų priėmimas

1. Visuotinis narių susirinkimas gali priimti nutarimus, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip 1/2 visų kredito unijos narių. Jei kvorumo nėra, sušaukiamas pakartotinis susirinkimas, kuris turi teisę priimti nutarimus pagal darbotvarkę ir be kvorumo.

2. Visuotiniame narių susirinkime dalyvaujantys kredito unijos nariai (jų įgaliotiniai) registruojami pasirašytinai registravimo sąraše, kurį pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius. Dalyvauti visuotiniame narių susirinkime patarimojo balso teise gali ir administracijos vadovas, kuris nėra kredito unijos narys. Kredito unijos narys, nedalyvaujantis visuotiniame narių susirinkime, bet susipažinęs su darbotvarke bei nutarimo projektu, gali raštu pranešti visuotiniam narių susirinkimui, ar jis yra už ar prieš. Šis pranešimas įskaitomas į susirinkimo kvorumą, taip pat į balsavimo rezultatus, bet tik to klausimo, už kurį narys balsavo raštu.

3. Balsavimas visuotiniame narių susirinkime yra atviras. Slaptai balsuojama, jei to reikalauja ne mažiau kaip 1/4 dalyvaujančių susirinkime kredito unijos narių.

4. Visuotinio narių susirinkimo nutarimai priimami paprasta balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamą balsą turi susirinkimo pirmininkas. Šio įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1, 4, 6, 7, 14, 15 punktuose numatytais atvejais nutarimams priimti reikia 2/3 dalyvaujančiųjų visuotiniame narių susirinkime balsų.

5. Visuotinio narių susirinkimo protokolą pasirašo susirinkimo pirmininkas, sekretorius ir nors vienas susirinkimo įgaliotas kredito unijos narys. Prie protokolo turi būti pridėdamas susirinkimo dalyvių sąrašas ir, jeigu buvo balsuojama raštu, balsavimo biuleteniai, kurie turi būti saugomi iki kito visuotinio narių susirinkimo pabaigos.

30 straipsnis. Visuotinių narių susirinkimų šaukimo terminai ir tvarka

1. Eilinių visuotinių narių susirinkimą šaukia kredito unijos valdyba kasmet, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo ūkinių metų pabaigos. Apie šaukiamą eilinių visuotinių narių susirinkimą valdyba privalo paskelbti kredito unijos įstatų nustatyta tvarka ir ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki susirinkimo.

2. Neeilinio visuotinio narių susirinkimo šaukimo iniciatoriai pateikia valdybai paraišką, kurioje nurodoma: susirinkimo šaukimo pagrindas, tikslas ir darbotvarkės projektas. Valdyba, gavusi paraišką, privalo per 10 dienų nuo paraiškos pateikimo jai dienos paskelbti kredito unijos nariams apie neeilinio visuotinio narių susirinkimo sušaukimą ir ne vėliau kaip per 20 dienų nuo paskelbimo apie tai sušaukti neeilinį visuotinių narių susirinkimą.

3. Pakartotinis kredito unijos visuotinis narių susirinkimas turi būti sušauktas per 10 dienų nuo neįvykusio susirinkimo dienos, o kredito unijos nariai informuojami ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki pakartotinio susirinkimo.

4. Visuotinis susirinkimas gali būti šaukiamas nesilaikant šių terminų, jeigu visi kredito unijos nariai su tuo sutinka.

5. Pranešime apie visuotinių narių susirinkimą turi būti nurodyta:

- 1) kredito unijos pavadinimas ir adresas;
- 2) susirinkimo data, laikas ir vieta;
- 3) susirinkimo darbotvarkė ir nutarimų projektai.

6. Ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki susirinkimo kredito unijos nariams turi būti suteikta galimybė susipažinti su dokumentais, susijusiais su susirinkimo darbotvarke.

7. Visuotinio narių susirinkimo pirmininkas kiekvieną kartą renkamas iš kredito unijos narių, o iki jo išrinkimo pirmininkauja stebėtojų tarybos pirmininkas, jeigu kitaip nenumato kredito unijos įstatai.

8. Visuotinis narių susirinkimas neturi teisės priimti nutarimų darbotvarkėje nepaskelbtais klausimais, jeigu jame dalyvauja ne visi kredito unijos nariai. Pakartotiniame susirinkime galioja tik neįvykusio susirinkimo darbotvarkė.

31 straipsnis. Visuotinio narių susirinkimo nutarimų negaliojimas

1. Kredito unijos narių ar administracijos vadovo pareiškimu visuotinio narių susirinkimo nutarimai gali būti teismine tvarka pripažinti negaliojančiais, jei jie prieštarauja šiam įstatymui, kredito unijos įstatams ir kitiems Lietuvos Respublikos įstatymams.

2. Visuotinio narių susirinkimo nutarimas gali būti apskųstas teismui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo nutarimo priėmimo dienos ar nuo tos dienos, kai asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti apie nutarimo priėmimą.

32 straipsnis. Stebėtojų taryba

1. Stebėtojų taryba yra kredito unijos veiklos teisėtumą ir tikslingumą prižiūrintis kontrolės organas.

2. Stebėtojų tarybos narių skaičių - ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 9 - nustato kredito unijos įstatai. Stebėtojų tarybą ir jos pirmininką renka kredito unijos visuotinis narių susirinkimas ne daugiau kaip trejiems metams.

3. Stebėtojų tarybos nariu negali būti kredito unijos valdybos, paskolų komiteto narys ar revizorius. Stebėtojų tarybos narys negali pavesti ar perduoti savo funkcijų kitiems asmenims.

33 straipsnis. Stebėtojų tarybos kompetencija

1. Stebėtojų taryba:

1) kontroliuoja, kaip paskolų komitetas, valdyba ir (ar) administracija vykdo visuotinio narių susirinkimo nutarimus;

2) analizuoja kredito unijos, jos valdybos ir paskolų komiteto veiklą, finansinių išteklių kaupimą ir naudojimą, darbo apmokėjimą, finansinę būklę;

3) pateikia visuotiniam kredito unijos narių susirinkimui valdymo organų darbo ataskaitą su savo išvadomis ir pasiūlymais;

4) įspėja kredito unijos valdybą, paskolų komitetą ir (ar) administraciją, kad nedelsiant pašalintų veiklos kredito unijoje pažeidimus, arba praneša apie tai visuotiniam narių susirinkimui, taip pat gali siūlyti visuotiniam narių susirinkimui atšaukti valdybos ir paskolų komiteto narius, kurie, stebėtojų tarybos įsitikinimu, pažeidė šį įstatymą, kitus teisės aktus, kredito unijos įstatus ar kitas jos taisykles;

5) pateikia visuotiniam narių susirinkimui savo išvadas ir pasiūlymus apie kredito unijos metinį buhalterinį balansą, pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo projektus;

6) atstovauja kredito unijai teisme nagrinėjant ginčus tarp kredito unijos ir jos valdybos, tarp kredito unijos narių ir valdybos;

7) siūlo valdybai atšaukti jos priimtus neteisėtus nutarimus arba prašo visuotinį narių susirinkimą atšaukti neteisėtus valdybos nutarimus;

8) gali perduoti jos kompetencijai priskirtus klausimus spręsti visuotiniam narių susirinkimui;

9) sprendžia kitus įstatuose numatytus klausimus.

2. Stebėtojų taryba turi teisę pasikviesti ekspertą arba nepriklausomą auditorių patikrinti ir įvertinti kredito unijos buhalterinį balansą bei kitą finansinę atskaitomybę.

3. Stebėtojų tarybos reikalavimu kredito unijos valdyba ir (ar) administracija privalo pateikti jai dokumentus, susijusius su kredito unijos veikla.

4. Stebėtojų tarybos posėdis yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Nutarimai priimami paprasta dalyvaujančiųjų posėdyje balsų dauguma. Stebėtojų

tarybos nariai turi lygias teises. Balsavimo metu kiekvienas narys turi vieną balsą. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia pirmininko balsas.

5. Stebėtojų tarybos nariai privalo saugoti kredito unijos paslaptis.

6. Stebėtojų tarybos darbo tvarką nustato jos priimtas darbo reglamentas.

34 straipsnis. Kredito unijos valdyba

1. Valdyba yra kolegialus vykdomasis (administruojantis) kredito unijos organas, kurio veiklai vadovauja pirmininkas. Valdybos narių skaičių, kuris turi būti nelyginis ir ne mažesnis kaip 3, nustato kredito unijos įstatai. Valdybos narius ir pirmininką renka kredito unijos visuotinis narių susirinkimas ne daugiau kaip trejiems metams. Valdybos nariu ar jos pirmininku negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos, paskolų komiteto narys ar revizorius.

2. Be pagrindinių valdybos narių, tam pačiam laikui gali būti renkami ne daugiau kaip 3 kandidatai į valdybos narius, kurie, sumažėjus valdybos narių skaičiui, pakeičia nebegalinčius eiti savo pareigų valdybos narius. Šie kandidatai turi teisę dalyvauti valdybos posėdžiuose patariamąjį balsą.

3. Jeigu kredito unijos valdybos narių skaičius tapo mažesnis, negu numatyta kredito unijos įstatuose, ir nėra galimybės trūkstamus valdybos narius pakeisti išrinktais kandidatais, likusieji valdybos nariai privalo sušaukti neeilinį kredito unijos narių susirinkimą.

35 straipsnis. Valdybos kompetencija

1. Valdybos ir jos narių kompetenciją nustato kredito unijos įstatai, o darbo tvarką - jos priimtas darbo reglamentas.

2. Valdyba:

1) priima naujus narius į kredito uniją, sustabdo jų narysę kredito unijoje šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais;

2) atstovauja kredito unijai teisme, arbitraže bei kitose institucijose;

3) organizuoja ir šaukia kredito unijos visuotinius narių susirinkimus;

4) rengia ir teikia visuotiniam susirinkimui tvirtinti metinę išlaidų sąmatą, pagrįstą numatomų pajamų skaičiavimais;

5) nustato palūkanas už indėlius ir paskolų procentus;

6) kredito unijos vardu sudaro darbo sutartis su samdomais darbuotojais;

7) kredito unijos vardu sudaro civilinius sandorius su kredito unijos nariais ir trečiaisiais asmenimis;

8) tvarko kredito unijos narių registrus;

9) svarsto revizoriaus pateiktą medžiagą, administracijos (jei ji yra) veiklą ir pateikia išvadą stebėtojų tarybai arba visuotiniam narių susirinkimui;

10) parengia kredito unijos buhalterinio balanso, pelno paskirstymo bei nuostolių atlyginimo tvarkos ir kitos finansinės atskaitomybės projektus;

11) svarsto kredito unijos narių prašymus dėl jų pajų perleidimo ir ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo prašymo gavimo dienos praneša suinteresuotam nariui apie sutikimą ar draudimą nariui perleisti jo pajų kitam asmeniui;

12) investuoja laisvas kredito unijos lėšas į valstybės išleidžiamus vertybinius popierius, jei tai numatyta įstatuose;

13) iki kredito unija įstos į Centrinę kredito uniją, skolina laisvas kredito unijos lėšas kitoms kredito unijoms, nesančioms Centrinės kredito unijos narėmis, ar kredito unijų asociacijai bei skolinasi iš jų pinigus, jei tai numatyta įstatuose;

14) priima sprendimus dėl skolinimo kitoms kredito unijoms ar paskolų iš kitų kredito unijų ėmimo Centrinės kredito unijos nustatyta tvarka ir sąlygomis;

15) atsiskaito su buvusiais kredito unijos nariais šio įstatymo 23 straipsnyje nustatyta tvarka ir terminais;

16) laiku informuoja kredito unijų veiklos priežiūros instituciją apie minimalaus narių skaičiaus ar pajinio kapitalo sumažėjimą bei teikia kitus reikalingus šiai institucijai duomenis pagal priežiūros institucijos patvirtintas kredito unijų veiklos priežiūros taisykles;

17) svarsto kitus kredito unijos veiklos ir valdymo klausimus, nepriklausančius išimtinai visuotinio narių susirinkimo, stebėtojų tarybos ar paskolų komiteto kompetencijai.

3. Valdyba priima nutarimus jos kompetencijai šio įstatymo ar įstatų priskirtais klausimais. Valdybos posėdis yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Valdybos nariai turi lygias balsavimo teises. Nutarimai priimami paprasta dalyvaujančiųjų posėdyje balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia valdybos pirmininko balsas.

4. Valdybos nariai ir kandidatai į valdybos narius privalo saugoti kredito unijos paslaptis.

5. Už savo veiklą valdyba atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui kredito unijos įstatuose nustatyta tvarka, bet ne rečiau kaip kartą per metus. Valdyba taip pat atsiskaito stebėtojų tarybai, kuri pateikia visuotiniam narių susirinkimui savo išvadas ir pasiūlymus.

36 straipsnis. Paskolų komitetas

1. Paskolų komitetą iš ne mažiau kaip 3 kredito unijos narių renka visuotinis narių susirinkimas trejiems metams. Paskolų komiteto nariu negali būti kredito unijos stebėtojų tarybos, valdybos narys ar revizorius.

2. Paskolų komitetas nagrinėja kredito unijos narių paraiškas dėl savitarpio paskolų. Jis sprendžia, ar nario prašoma paskola atitinka įstatuose nustatytą paskirtį, numato išmokėjimo ir grąžinimo sąlygas bei tvarką ir teikia pasiūlymus šiais klausimais kredito

unijos valdybai. Valdyba negali sudaryti savitarpio paskolos sutarties su kredito unijos nariu, jei tam nepritarė paskolų komitetas.

3. Už savo veiklą paskolų komitetas atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui kredito unijos įstatuose nustatyta tvarka, bet ne rečiau kaip kartą per metus.

4. Paskolų komiteto nariai privalo saugoti kredito unijos paslaptis.

37 straipsnis. Stebėtojų tarybos, valdybos ir paskolų komiteto narių atsakomybė

1. Stebėtojų tarybos, valdybos ir paskolų komiteto nariai už kredito unijai jų padarytą žalą atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Nuo pareigos atlyginti nuostolius atleidžiami tik tie stebėtojų tarybos, valdybos ar paskolų komiteto nariai, kurie balsavo prieš nutarimus, pažeidžiančius šį įstatymą, kredito unijos įstatus ar kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, ar nedalyvavo tokius nutarimus priimant. Šiais atvejais jie privalo per 7 dienas po to, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokį nutarimą, įteikti posėdžio pirmininkui rašytinį protestą.

38 straipsnis. Kredito unijos revizorius

1. Kredito unijoje turi būti bent vienas revizorius, kurį renka visuotinis narių susirinkimas kredito unijos įstatuose nustatytam, bet ne ilgesniam kaip trejų metų laikotarpiui. Juo gali būti kredito unijos narys, turintis kvalifikacijos diplomą. Revizoriumi negali būti kredito unijos valdybos, stebėtojų tarybos ar paskolų komiteto narys ar toje kredito unijoje dirbantis vyriausiasis finansininkas (buhalteris).

2. Jeigu nėra galimybės išrinkti revizorių iš kredito unijos narių, visuotinis narių susirinkimas tvirtina nepriklausomą auditorių, stebėtojų tarybos siūlomą samdyti pagal sutartį.

3. Revizorius (nepriklausomas auditorius) kontroliuoja kredito unijos finansinę-ūkinę veiklą, visuotinio narių susirinkimo priimtų nutarimų vykdymą. Atlikdamas šias funkcijas, revizorius turi teisę reikalauti pateikti jam reikalingus kredito unijos buhalterinius bei finansinius dokumentus.

4. Kredito unijos revizorius (nepriklausomas auditorius) pateikia visuotiniam narių susirinkimui finansinės-ūkinės veiklos patikrinimo metinę ataskaitą. Jis privalo nedelsdamas informuoti valdybą ir stebėtojų tarybą apie kredito unijos finansinės-ūkinės veiklos pažeidimus, taip pat saugoti kredito unijos paslaptis.

5. Renkamam revizoriui gali būti mokamas atlyginimas.

6. Kredito unijos revizorius (nepriklausomas auditorius) atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka už nepatenkinamą kredito unijos veiklos kontrolę ir veiklos trūkumų nuslėpimą.

39 straipsnis. Administracija

1. Kredito unijos valdyba, jeigu būtina, sudaro kredito unijos administraciją, į kurią įeina kredito unijos administracijos vadovas ir vyriausiasis finansininkas (buhalteris) bei kiti valdymo funkcijas atliekantys darbuotojai.

2. Kredito unijos administracija vykdo visuotinio susirinkimo ir valdybos nutarimus.

3. Kredito unijos administracijos pareigas nustato kredito unijos įstatai ir valdybos patvirtintas darbo reglamentas.

4. Asmenis į kredito unijos administracijos vadovo ir vyriausiojo finansininko (buhalterio) pareigas priima kredito unijos valdyba.

5. Kredito unijos administracijos vadovas negali eiti vyriausiojo finansininko (buhalterio) pareigų, dirbti kitos kredito unijos ar banko administracijoje.

6. Kredito unijos administracijos vadovas sudaro darbo sutartis su kitais kredito unijos darbuotojais.

7. Kredito unijos administracijos vadovo pareigas gali eiti kredito unijos valdybos pirmininkas ar kitas valdybos narys.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOJOS KAPITALAS, NARIO PAJUS, PAJAMOS IR IŠLAIDOS, FINANSINĖ APSKAITA IR KONTROLĖ

40 straipsnis. Kredito unijos kapitalas

Kredito unijos nuosavas kapitalas susideda iš pajinio, rezervinio bei papildomo kapitalo.

41 straipsnis. Kredito unijos pajinis kapitalas

1. Kredito unijos minimalus pajinis kapitalas negali būti mažesnis kaip 15 000 litų. Jeigu pajinis kapitalas mažesnis, kredito unijos priežiūros institucija gali panaikinti kredito unijai išduotą veiklos licenciją.

2. Kredito unijos pajinis kapitalas sudaromas iš kredito unijos steigėjų bei jos narių pajinių piniginių įmokų už kredito unijos narių pajus.

3. Pajinis kapitalas kaupiamas atsižvelgiant į poreikį lėšų, kurias kredito unija nusprendžia investuoti į kredito unijos nuosavą turtą - patalpas, įrangą ir inventorių kredito unijos veiklai pradėti ir plėtoti, taip pat Centrinės kredito unijos pajams įsigyti.

4. Kredito unijos pajiniam kapitalui kaupti draudžiama naudoti kredito unijos pasiskolintas lėšas ir jai įkeistą turtą.

42 straipsnis. Kredito unijos rezervinis kapitalas

1. Kredito unija sudaro rezervinį kapitalą, kuris naudojamas kredito unijos veiklos nuostoliams padengti.

2. Rezervinis kapitalas sudaromas iš kredito unijos pelno, likusio atskaičius mokesčius, kasmet atskaitant ne mažiau kaip po 20 procentų iš šio pelno, kol rezervinis kapitalas sudarys 10 procentų ilgalaikių investicijų ir išduotų paskolų sumos, nustatytos metinio buhalterinio balanso pagrindu.

3. Panaudojus dalį rezervinio kapitalo kredito unijos nuostoliams padengti, iš pelno vėl atskaitoma į kapitalą tiek, kad jis taptų nustatyto dydžio.

4. Nuostoliams, kurie gali būti padengti iš rezervinio kapitalo, priskiriami nuostoliai, susiję su abejotinais aktyvais - paskolomis ir ilgalaikėmis investicijomis. Kitiems nuostoliams atlyginti rezervinio kapitalo lėšos gali būti panaudotos tik kredito unijos visuotinio narių susirinkimo nutarimu.

43 straipsnis. Kredito unijos nario pajus

1. Kredito unijos nario pajus gali būti tik pinigine įmoka.

2. Pajaus mokėjimo tvarka ir atsakomybė už šios tvarkos pažeidimus nustatomos kredito unijos įstatuose.

3. Minimalus kredito unijos nario fizinio asmens pajaus dydis yra 100 litų, o minimalus nario juridinio asmens pajaus dydis yra 1000 litų. Kredito unijos įstatuose gali būti numatytas didesnis minimalaus pajaus dydis. Jei kredito unijos nario pajus tapo mažesnis už nustatytą minimalų dydį, valdyba privalo apie tai įspėti narį ir nustatyti terminą pajų padidinti iki nustatyto minimalaus dydžio. Jeigu narys šio reikalavimo neįvykdo, valdyba siūlo visuotiniam narių susirinkimui jį šalinti iš kredito unijos.

4. Norėdamas atsiimti dalį pajaus, disponavimo kuriuo neriboja šis įstatymas ir kredito unijos įstatai, kredito unijos narys pateikia prašymą valdybai. Įvertinusi kredito unijos finansinę ir turtinę būklę (likvidumą), valdyba nustato terminą, per kurį toks prašymas turi būti patenkintas. Šis terminas negali būti ilgesnis kaip 12 mėnesių nuo atitinkamo valdybos sprendimo priėmimo dienos.

5. Išieškoti iš kredito unijos nario pajaus, kuris yra kredito unijos nuosavybė, draudžiama, išskyrus atvejus, kai skolininkas pasitraukia iš kredito unijos narių.

44 straipsnis. Pelno paskirstymas

1. Kredito unijos pelnas yra lėšos, kurios lieka atskaičius iš kredito unijos finansinių metų pajamų tų metų kredito unijos išlaidas ir nuostolius.

2. Pelnas turi būti paskirstytas ne vėliau kaip per 3 mėnesius po finansinių metų pabaigos, prieš tai patvirtinus metinį balansą šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

3. Nutarime dėl pelno paskirstymo turi būti nurodyta:

- 1) pelno suma;
- 2) mokesčiai;
- 3) atskaitymai į rezervinį kapitalą;

4) atskaitymai į kitą kredito unijos kapitalą, skirtą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos Centrinėje kredito unijoje turimiems papildomiems pajams išpirkti bei kitoms kredito unijos ilgalaikėms programoms įgyvendinti;

5) pelno dalis (procentais), skiriama kredito unijos nariams (pajininkams) pagal kredito unijoje nario laikomų indėlių bei gautų paskolų mastą (apyvartą). Ši pelno dalis išmokama premijomis ar kita kredito unijos įstatuose nustatyta išmokų forma;

- 6) tantjemoms kredito unijos valdymo organų nariams ir vadovams;
- 7) nepaskirstytasis pelnas.

4. Kredito unijos nariams premijos mokamos iš pelno, likusio sumokėjus mokesčius bei atskaičius lėšas į rezervinį kapitalą ir kitus įstatuose numatytus kredito unijos kapitalus.

5. Pelnas, likęs po atskaitymų į kredito unijos kapitalą, negali būti išmokėtas premijomis ar tantjemomis arba kitaip perduotas kredito unijos nariams, steigėjams ar valdymo organų nariams, jeigu kredito unijos pajinis kapitalas dėl to taptų mažesnis už šio įstatymo nustatytą minimumą.

45 straipsnis. Kredito unijos apskaita, atskaitomybė ir kontrolė

1. Kredito unijos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Jei kredito unija buvo įregistruota ūkiniams metams prasidėjus, tai pirmųjų ūkinių metų pabaiga laikoma kalendorinių metų paskutinė diena. Jei kredito unija išregistruojama nepasibaigus ūkiniams metams, tai paskutiniai ūkiniai metai baigiasi kredito unijos išregistravimo dieną.

2. Kredito unijų buhalterinę apskaitą, atskaitomybės ir finansinės kontrolės tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir priežiūros institucijos nutarimais patvirtinti teisės aktai.

3. Per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos kredito unija parengia ir pateikia priežiūros institucijai metinę finansinę ataskaitą.

46 straipsnis. Kredito unijos veiklos riziką ribojantys normatyvai

Priežiūros institucija gali nustatyti kredito unijoms šiuos veiklos riziką ribojančius normatyvus:

- 1) likvidumo;
- 2) maksimalios atviros pozicijos užsienio valiuta;
- 3) kapitalo pakankamumo.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJŲ VEIKLOS PRIEŽIŪRA

47 straipsnis. Kredito unijų veiklos kontrolė ir poveikio priemonių taikymas

1. Kredito unijų veiklos priežiūros institucija už šio ir kitų įstatymų bei teisės aktų, reglamentuojančių kredito unijų veiklą, pažeidimus turi teisę taikyti kredito unijai, jos vadovams šias sankcijas:

1) įspėti kredito uniją dėl jos veiklos trūkumų bei pažeidimų ir nustatyti terminus jiems pašalinti;

2) įstatymų nustatyta tvarka skirti kredito unijos vadovams administracines nuobaudas už šio įstatymo pažeidimus;

3) reikalauti nušalinti kredito unijos valdybos pirmininką, jos narį (narius) ar administracijos vadovą ir išrinkti naują valdybos pirmininką, jos narį (narius) arba paskirti naują administracijos vadovą;

4) sustabdyti kredito unijos stebėtojų tarybos įgaliojimus, nušalinti kredito unijos valdybą, administracijos vadovą ir paskirti kredito unijos laikinąjį administratorių;

5) laikinai arba visam laikui atšaukti leidimą atlikti vieną ar kelias kredito unijos veiklos operacijas;

6) laikinai arba visam laikui atšaukti kredito unijai išduotą licenciją verstinis 7 straipsnyje nustatyta veikla.

2. Taikytinos sankcijos rūšį ir terminus parenka priežiūros institucija, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį, galimas jo pasekmes kredito unijai, taip pat į numatomas taikyti poveikio priemonės pasekmes kredito unijos patikimumui ir stabilumui.

3. Nutarimas dėl poveikio priemonės taikymo, išskyrus nurodytą šio straipsnio 1 dalies 2 punkte, privalo būti priimtas per 3 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip vieneri metai, poveikio priemonės negali būti taikomos.

4. Priežiūros institucijos nutarimas dėl sankcijos taikymo kredito unijai ar jos vadovams gali būti apskųstas teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka per mėnesį nuo šio nutarimo priėmimo dienos.

5. Centrinė kredito unija papildomai kontroliuoja nuolatinę kredito unijų Centrinės kredito unijos narių veiklą, o jeigu reikia, ją tikrina, vertina veiklos riziką ir teikia priežiūros institucijai rekomendacijas dėl poveikio priemonių taikymo šioms kredito unijoms.

6. Priežiūros institucija šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sankcijas taiko priežiūros institucijos kolegialiu nutarimu, jei yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) priežiūros institucijai suteikta neteisinga informacija;

2) priežiūros institucijai nepateikta būtina kredito unijos priežiūrai vykdyti informacija ar dokumentai;

3) nesilaikyta nustatytų normatyvų;

4) pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai.

7. Priežiūros institucija nutarimą taikyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sankcijas priima vadovaudamasi:

1) dokumentais ir informacija, patvirtinančia įstatymų, kitų teisės aktų ar normatyvų pažeidimą;

2) kredito unijos ekonominės būklės analize;

3) medžiaga apie anksčiau nustatytus pažeidimus ir priežiūros institucijos bei kitų institucijų kredito unijai taikytas sankcijas;

4) kredito unijos valdybos ar administracijos vadovo paaiškinimais.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

KREDITO UNIJOS REORGANIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

48 straipsnis. Kredito unijos reorganizavimas

1. Reorganizavimas - tai kredito unijos, kaip juridinio asmens, pertvarkymas be likvidavimo procedūros. Reorganizuotos kredito unijos visų teisių ir prievolių perėmėjai yra reorganizuojant įsteigta nauja ir po reorganizavimo tęsianti veiklą kredito unija (ar kredito unijos).

2. Kredito unijos gali būti reorganizuojamos šiais būdais:

1) jungimosi;

2) padalijimo.

3. Kredito unijų reorganizavimas jungimosi būdu galimas:

1) kai prie kredito unijos, kuri tęsia veiklą, prisijungia kitos kredito unijos, kurios kaip juridiniai asmenys baigia veiklą;

2) kai iš kelių kredito unijų, kurios kaip juridiniai asmenys baigia veiklą, įsisteigia nauja kredito unija.

4. Kredito unijos jungiasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo nustatyta tvarka.

5. Kredito unijų reorganizavimas padalijimo būdu galimas:

1) kai kredito unija, kuri baigia veiklą, perduoda savo teises ir pareigas kitoms kredito unijoms, kurios tęsia veiklą;

2) kai iš kredito unijos, kuri baigia veiklą, steigiamos naujos kredito unijos;

3) kai iš kredito unijos, kuri tęsia veiklą, atskiriama dalis, kuri jungiasi su kita kredito unija arba iš kurios steigiamas nauja kredito unija.

6. Reorganizuojamos kredito unijos turi parengti reorganizavimo projektą, kuriame turi būti nurodyta kiekvienos reorganizuojamos kredito unijos:

- 1) pavadinimas ir buveinė;
- 2) narių skaičius;
- 3) pajinis kapitalas;
- 4) indėlių ir išduotų paskolų bei turto įvertinimas;
- 5) prievolių perėmimo sąlygos ir terminai;
- 6) narių pajų tvarkymo po reorganizavimo veiksiančiose kredito unijose kriterijai ir taisyklės;
- 7) narių indėlių ir nariams išduotų savitarpio paskolų tvarkymo kriterijai prieš reorganizavimą ir po jo;
- 8) kitos turtinės ir neturtinės narių teisės ir pareigos po kredito unijos reorganizavimo, šių teisių ir pareigų įgijimo terminai;
- 9) teisės, reorganizavimo laikotarpiu suteikiamos kredito unijų valdymo organams, revizoriams (ekspertams).

7. Kartu su reorganizavimo projektu turi būti parengti kiekvienos po reorganizavimo veiksiančios kredito unijos įstatai.

8. Kiekvienos reorganizuojamos kredito unijos valdyba parengia reorganizavimo projektą, kuriam įvertinti gali būti kviečiamas nepriklausomas auditorius (ekspertas). Jis privalo pateikti raštu visuotiniam narių susirinkimui reorganizavimo projekto įvertinimą ir išvadas.

9. Apie numatomą reorganizavimą kiekviena kredito unija privalo viešai paskelbti ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki visuotinio narių susirinkimo, kurio darbotvarkėje numatyta svarstyti kredito unijos reorganizavimą. Kiekvienas kredito unijos narys turi teisę per tą laikotarpį susipažinti su reorganizavimo projektu ir jo įvertinimu.

10. Priimti nutarimą reorganizuoti kredito uniją ir kartu patvirtinti reorganizavimo projektą bei parengtus įstatus kredito unijos nariai gali ne mažiau kaip 2/3 visų reorganizuojamos kredito unijos narių balsų. Visuotinio narių susirinkimo nutarimą dėl atsisakymo reorganizuoti kredito uniją ne mažiau kaip 1/5 narių turi teisę apskusti teismui.

11. Reorganizavimas kredito unijos bankroto atveju yra kredito unijos struktūros pertvarkymas, kai paskirtas administratorius kredito uniją skaido arba dalį jos turto parduoda kitoms kredito unijoms, kad būtų laiduojamas kredito unijos mokumas ir patenkinami kreditorių reikalavimai. Kredito unija bankroto atveju turi būti reorganizuojama pagal Lietuvos Respublikos įmonių bankroto bei kitus įstatymus ir teisės aktus, reglamentuojančius bankų bankroto procedūrą.

12. Apie kredito unijos reorganizavimą pranešama raštu kiekvienam jos nariui ir kredito unijos kreditoriui.

13. Po reorganizavimo veiksiančių kredito unijų įstatai registruojami po pirmo visuotinio narių susirinkimo. Reorganizuojamos kredito unijos įteisinamos, licencijuojamos ir registruojamos pagal šio įstatymo 14, 15 ir 16 straipsnius.

14. Reorganizavus kredito uniją, jos turtas pereina:

- 1) jungimosi ir padalijimo atveju - naujai atsiradusiai kredito unijai;
- 2) prijungimo prie kitos kredito unijos atveju - pastarajai.

15. Turtas pereina perdavimo dokumento pasirašymo dieną, jei ko kita nenumato dėl reorganizavimo priimtas dokumentas.

49 straipsnis. Kredito unijos likvidavimas

1. Kredito unijos likvidavimo pagrindas gali būti:

1) kredito unijos veiklos termino, nurodyto jos įstatuose, pasibaigimas;

2) kredito unijos narių minimalaus skaičiaus, nurodyto šio įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje, sumažėjimas ir priežiūros institucijos draudimas tęsti kredito unijos veiklą esant tokiam narių sumažėjimui;

3) 41 straipsnio 1 dalyje nustatyto kredito unijos pajinio kapitalo minimumo sumažėjimas, jeigu per priežiūros institucijos nurodytą laiką šis minimumas neatkuriamas;

4) įmonių rejestro tvarkytojo priimtas sprendimas atšaukti kredito unijos registravimą;

5) įsiteisėjęs teismo sprendimas likviduoti bankrutavusią kredito uniją;

6) įsiteisėjęs teismo sprendimas likviduoti kredito uniją už Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimus;

7) visuotinio narių susirinkimo nutarimas likviduoti kredito uniją, jeigu jai nekeliama bankroto byla.

2. Nutarus likviduoti kredito uniją, priežiūros institucijos teikimu skiriamas likvidatorius. Nuo likvidatoriaus paskyrimo dienos kredito unijos valdymo organai netenka įgaliojimų valdyti kredito uniją, o jų funkcijas atlieka likvidatorius.

3. Likvidatorius praneša kredito uniją įregistravusiai institucijai ir įmonių rejestro tvarkytojui apie kredito unijos statuso pasikeitimą ir duomenis apie likvidatorių. Kredito unijai įgijus likviduojamos kredito unijos statusą, prieš jos pavadinimą rašomas žodis „likviduojama“.

4. Likviduojama kredito unija gali sudaryti tik tokius sandorius, kurie susiję su jos likvidavimu, taip pat numatytus nutarime dėl likvidavimo.

5. Apie kredito unijos likvidavimą viešai skelbiama tris kartus su ne mažesniais kaip 2 mėnesių intervalais arba kiekvienam nariui ir kreditoriui pranešama raštu.

6. Kredito unijos likvidavimo procedūra atliekama pagal Lietuvos Respublikos įstatymus bei kitus teisės aktus, reglamentuojančius bankų likvidavimą.

50 straipsnis. Kredito unijos bankroto procedūra

Kredito unijos bankroto bylos iškėlimo, teismo nagrinėjimo ir likvidavimo dėl bankroto procedūra atliekama remiantis Lietuvos Respublikos komercinių bankų įstatymu.

**DEVINTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

51 straipsnis. Mokesčių lengvatos

Mokesčių lengvatos kredito unijoms taikomos vadovaujantis mokesčius reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos įstatymais bei kitais teisės aktais.

52 straipsnis. Kredito unijų veiklos priežiūra

Kol bus sukurta speciali kredito įstaigų veiklos priežiūros institucija ir patvirtinti jos nuostatai, visų Lietuvos Respublikoje įregistruotų kredito unijų veiklą prižiūri bei licencijas suteikia Lietuvos bankas.

53 straipsnis. Kredito unijų įstatų pakeitimas ir veiklos pertvarkymas

1. Kredito unijos turi suderinti savo įstatus su šio įstatymo nuostatomis ne vėliau kaip per vienerius metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

2. Iki šio įstatymo įsigaliojimo įregistruotų kredito unijų įstatų nuostatos galioja tiek, kiek neprieštarauja šiam įstatymui. Kredito unijos savo įstatus taiko kartu su šio įstatymo nuostatomis.

3. Kredito unijos turi įvykdyti visus kredito unijų tarpusavio įsipareigojimus per pusę metų nuo įstojimo į Centrinę kredito uniją dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. VIII-551, 97.12.02, Žin., 1997, Nr.114-2870 (97.12.12)

LIETUVOS RESPUBLIKOS KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO 9, 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1683, 00.05.18, Žin., 2000, Nr.45-1289 (00.06.02)
KREDITO UNIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2000.06.05)